

Eén instrument, twee mannen, meer dan drie mogelijkheden

Een pianist is een veelzijdig instrumentalist. Pianisten kunnen vele mogelijke beroepskeuzes maken. Om iedereen hiervan nog bewuster te maken heb ik mannen binnen het Koninklijk Conservatorium mogen interviewen. Mijn eerste interview vond plaats met Marcel Baudet, pianist, concertmanager, organisator, docent, vervolgens heb ik een interview mogen doen met Han Louis Meijer, pianist, liedbegeleider, duo docent, maar ook dirigent.

Marcel Baudet, www.marcelbaudet.com

Marcel Baudet is docent piano aan

Koninklijk conservatorium, het Amsterdams conservatorium en de prestigieuze Yehudi Menuhin School in Engeland. Hiernaast is hij oprichter van de Young Pianist Foundation, hij geeft regelmatig masterclasses in binnen- en buitenland, ook componeert hij nog, en ga zo maar door! Hoe doet hij dit toch allemaal? Ik vroeg het hem....

Wanneer begon u met pianospelen en waarom?

Mijn eerste instrument was cello. Ik begon daar mee toen ik vijf was. Het ging me best goed af, maar piano ging nog gemakkelijker. Dus ging ik daar mee verder. Ik hield van jongsaf aan erg veel van improviseren en had grote affiniteit met harmonie en polyfonie. Op de piano kon ik daar gemakkelijker mee uit de voeten. Maar ik heb heel wat instrumenten (een beetje) bespeeld. Bij mijn ouders thuis werd erg veel kamermuziek gemaakt, en soms was er wel eens een tweede viool nodig, of een tweede cellist. Dan prutste ik mee, vaak op m'n gehoor, want ik kende al die kwartet- of kwintetpartijen meestal wel uit m'n hoofd.

Wat was uw eerste eigen piano/vleugel?

Toen ik klein was stond er een

Rönisch piano bij ons thuis. Later erfde mijn vader de Bechsteinvleugel van zijn oude pianoleraar, Gilles Wolters, een prachtig instrument dat nu nog steeds in de familie is, ook al heeft hij zijn beste jaren wel gehad.

Heeft u tegenwoordig nog voorkeuren voor instrumenten?

Ik houd van de klank van de (oude) Bechstein, waarschijnlijk omdat ik daar mee ben opgegroeid. Maar ik ben in de loop der jaren vele zeer mooie instrumenten van verschillende merken tegengekomen. Een paar jaar geleden mocht ik samen met een paar collega's voor de nieuwe Menuhin Hall twee concertvleugels uitzoeken: een Steinway in Hamburg en een Fazioli in Sacile (bij Venetië). Daar leer je een heleboel van. Sommige vond ik prachtig, maar aan andere beleefde ik werkelijk weinig genoeg. Ik vind een eerlijke, warme maar onpartijdige toon het fijnst. Erg belangrijk vind ik hoe de verschillende registers klinken. Om die reden vind ik een van de mooiste instrumenten die er zijn de Erard van eind XIXde eeuw. Veel instrumenten van de laatste vijftig jaar zijn naar mijn smaak te homogeen gemaakt. Dat was de trend, maar het is oninteressant. Uiteraard hangt dit hangt direct samen met hoe je naar

muziek kijkt, en voor ons: hoe je een pianopartituur leest.

Wanneer bent u voor het eerst begonnen met lesgeven?

Tamelijk vroeg in m'n leven, ik was een jaar of 23 geloof ik.

Wat is voor u het verschil tussen een masterclass geven en een pianoles?

Bij een masterclass heb je twee aandachtsgebieden: de leerling en het publiek. Ik vind het niet altijd eenvoudig om het beide naar de zin te maken. Een openbare les is onvermijdelijk een beetje een show, en daar houd ik zelf helemaal niet van. Aan de andere kant: als het allemaal studenten zijn, zoals hier op school, ben je 'onder elkaar'. Dan is het showelement wel te verwaarlozen. Ik probeer, de student die in een masterclass speelt, niet teveel te confronteren, maar zijn of haar spel vooral als uitgangspunt te nemen voor algemene 'wijsheden'. Soms verwacht men een veel hardere aanpak, en bij het grote publiek zijn de docenten die flink tekeer ging, vaak behoorlijk in trek. Maar ik vind dat een vorm van misbruik zonet mishandeling, en uiteindelijk geheel in tegenspraak met je doel: de jonge musici verder te

helpen.

Hoe bereidt u zich voor op een masterclass?

Niet. Ik zou niet weten hoe of wat.

Wat verwacht u van een pianist als hij naar een masterclass of pianoles komt?

Iedere les, privé of openbaar, is het beste als de leerling zich tot het uiterste heeft voorbereid. De les begint eigenlijk pas daar waar de student zijn grenzen op dat moment bereikt heeft. Niet zelden komt het voor dat lessen plaatsvinden als een student onvoldoende voorbereid is. Dat is eigenlijk ontzettend jammer. Het leidt tot een vorm van middelmatigheid, die dan uiteindelijk voor optredens of tentamens opgepoetst moet worden met allerlei tips en ‘trucs’. Zoiets is ook in tegenspraak met goed onderwijs, en met het ethos daarvan en van dat van kunst en muziek. Om een voorbeeld te noemen: het kunnen spelen van een harmonische reductie van het stuk, of het kunnen transponeren, en natuurlijk kennis van je afzonderlijke stemmen en handen, tja, dat is wel een voorwaarde om enig niveau te behalen. Dat kost tijd en intensieve voorbereiding. Maar niet zelden zijn dit “luxueuze artikelen” die op het verlanglijstje is blijven staan.

Wordt uw spel nog beïnvloed door bepaalde pianisten?

Ja. af en toe tenminste, en dan is het bij mij de herinnering aan mijn oude leermeesters, of aan mensen wier ethos mij aanspreekt. Dat kan in de muziek zijn maar ook daarbuiten.

U bent natuurlijk de oprichter van een van de bekendste piano organisaties in Nederland, Young Pianist Foundation. Hoe bent u eigenlijk op dit idee gekomen?

De YPF is opgericht omdat ik maar niet kon ophouden met het bedenken van initiatieven om jonge talentvolle mensen te helpen verder te komen en omdat ik na vele jaren het gevoel had deze via de veel geprobeerde ambtelijke wegen (waaronder de conservatoria) niet snel en flexibel genoeg kon realiseren. Begrijpelijk, want de Hbo-opleidingen hebben een verantwoordelijkheid voor vele verschillende doelgroepen en beschikken ook niet over de financiële middelen om echt grote dingen als een concours of een serie internationale masterclasses, laat staan een Cd-productie en een concertmanagement te organiseren. Daar is een conservatorium ook niet voor. Maar natuurlijk is het enorm belangrijk dat er veel meer geïnvesteerd wordt in muzikaal toptalent. En gelukkig werd ik door vele sponsors in staat gesteld een aantal dingen vanuit de YPF tot stand te brengen.

U bent natuurlijk pianist, docent aan 3 conservatoria, jurylid, de man achter de YPF en dan ook nog manager van verschillende jonge musici. Wij studenten, klagen al vaak, dat we sommige dagen geen tijd hebben om het een of het ander te doen, omdat we het zo druk hebben. U bent natuurlijk een 'bezige bij', hoe houdt u een goede balans vol? Wat is uw advies voor ons om een goede balans te maken tussen ons instrument studeren, lessen volgen aan het conservatorium, werken, sociaal leven, etc.?

Dat is een heel mooie vraag waar ik geen antwoord op heb. Ik weet niet of ik zelf een goede balans gevonden heb. Zoiets wisselt per fase in je leven, soms zelfs per week of per dag.. Als je ineens heel verliefd bent, staat de rest van je leven een tijdje te verpieteren, of als je een ongelofelijk belangrijk concert voor de boeg hebt, kunnen je vrienden het wel even vergeten. Ons leven is nooit hetzelfde, en iedere keer weer moet je een antwoord op die vraag zien te vinden. Advies is wel: leef zo gezond mogelijk, in alle opzichten: fysiek, moreel en sociaal. En wat ik zelf doe, is rigoureuus een heel strakke agenda houden. Dat vind niet iedereen leuk aan mij, en zeker niet gezellig. Maar zo kan ik doen wat ik doe, en ben ik er, als ik er ben, ook voor 100%. En er is een troost: de meeste van mijn

vrienden kampen met hetzelfde probleem, en hanteren meestal dezelfde oplossing. Dat schept een band.....

U bent organisator van een van de grootste Nederlandse piano concoursen. Juryleden zitten dagen achter elkaar van 's ochtends tot 's avonds tijdens concoursen naar pianisten te luisteren. Ik kan me natuurlijk voorstellen dat men aan het begin van de dag frisser luistert dan aan het einde van de dag. Wat is de truc om toch naar iedere pianist te luisteren alsof hij de eerste van de dag is?

Het is aan de concoursleiding om ervoor te zorgen dat de jury zeer goed verzorgd wordt, dat de speelschema's dragelijk zijn (wat in bijna alle gevallen lukt.). Een professioneel jurylid zorgt voor zijn eigen frisheid en integriteit. We zijn het bovendien allemaal wel gewend lange dagen te luisteren. Maar ook aan een jurylid is niets menselijks vreemd. Daarom is het maar goed dat we er 9 hebben, en een uitstekende voorzitter en secretaris. Het is algemeen bekend dat er fouten bij concoursen gemaakt worden. Een goed concours - en dat is het YPF concours - heeft daarvoor zijn maatregelen getroffen. Door strikte reglementen, een zeer goed uitgedachte stemprocedure, met

ruimte voor correcties, en een verzameling van gerenommeerde, ervaren juryleden.

Ontwikkel je gehoor tot het uiterste. De rest is bijzaak.

Als u een wijsheid aan ons eerste jaars mocht meegeven, wat zou het dan zijn?

Een wijsheid...Ontwikkel je gehoor tot het uiterste. De rest is bijzaak.

Marcel Baudet sloot zijn interview af met een mooie wijsheid voor ons studenten.

Vervolgens heb ik gesproken met nog een intrigerend musicus.

Han Louis Meijer studeerde piano aan het Sweelinck Conservatorium te Amsterdam onder leiding van Jan Wijn. Ook heeft hij een studie liedbegeleiding gedaan. Han Louis Meijer treedt ook nog regelmatig met grote namen uit de klassieke wereld op. Ook is hij dirigent en artistiek leiden van het Gouda's Liedertafel Mannenkoor. Ik vroeg hem wat hem zo aanspreekt aan de liedbegeleiding en het duo-schap.

Han Louis Meijer, www.hanlouismeijer.nl

Waar komt Meijer's liefde voor muziek vandaan?

Han Louis Meijer komt uit een muzikale familie. Zijn vader is ook musicus. Zijn vader speelde contrabass en was zanger. Daar kwam zijn affiniteit met de stem wellicht vandaan. Wat je nu terugziet in zijn liefde voor het vak liedbegeleiding en het samenwerken met de stem.

Dit wil ik ook! No second thought!

Toen hij op 6-jarige leeftijd het Rachmaninoff 2de piano concert hoorde, dacht hij 'Dit wil ik ook!'. Hij

heeft hier naar eigen zeggen ook nooit meer een aan getwijfeld.

Waar heeft Han Louis Meijer zijn piano-opleiding gevolgd?

Op zijn 17e werd hij toegelaten tot het Sweelinck Conservatorium te Amsterdam bij Jan Wijn. Hij heeft hier 2 jaar hard aan zijn techniek gewerkt en heeft hier cum laude zijn onderwijsakte B gehaald en zijn solistendiploma. Vervolgens begon hij op uitnodiging van Hans Broekman aan zijn studie liedbegeleiding.

Hoe is Meijer bij zijn keuze gekomen om verder te gaan met werken met zangers?

In de ontmoetingsweek op het conservatorium deed hij mee aan een project met zangers. Dit was voor hem een geweldige ervaring.

Kleur aan de tekst geven, dat vind ik prachtig.

Hij vertelde mij hierover dat je bij tekst meteen de muzikale emotie ziet en voelt. De kleur aan de tekst geven, dat vind hij zo mooi. Zo heb je bijvoorbeeld bij de liederen van Schubert, de dood wordt hier door rood weergegeven.

Geeft Han Louis Meijer graag les?

Ik kreeg hier een resoluut antwoord op. 'Ja, absoluut! Het is een verlengstuk van mijn eigen praktijk.', zei Meijer met een glimlach op zijn

gezicht. Hij is het dan ook oneens met iedereen die liedbegeleiding als iets minderwaardigs beschouwen.

Een solist kun je niet worden, dat ben je of dat ben je niet!

Vele pianisten hebben de visie dat je alleen solist bent als je solo speelt.. Han Louis Meijer zegt hierover: 'Ik ben ervan overtuigd dat je geen solist kunt worden; Dat ben je of dat ben je niet'.

Bezoekt Han Louis nog regelmatig concerten?

'Jazeker', antwoorde hij, 'vooral grote werken, alles met koor en orkest en symfonieën'. Verbaasd vroeg ik, 'geen solo piano recitals?', hij antwoordde hierop: 'nee, deze heb ik teveel bezocht in het verleden. Vervolgens vroeg ik uit interesse of hij dan nog wel naar pianoconcerten gaat. Dit doet hij nog wel eens, maar hij was er op een gegeven moment een beetje klaar mee, want hetzelfde repertoire komt constant terug, dus dan heb je het allemaal wel gehoord. Han Louis vertelde mij 'Het emotionele is voor mij van het hoogste belang'.

Wat vindt Han Louis van jureren?

De lange dagen maken maakt hem niets uit. Hij heeft er geen moeite mee, doordat hij het uit pure interesse doet. Hij beluistert alles fris. Luisteren is natuurlijk een

verlengstuk van het vak, zegt hij. 'Ik heb wel een goede luisterconditie'.

Wat verwacht hij van zijn leerlingen tijdens een les?

'Ik verwacht een open dialoog', antwoordde hij. Hij legde aan mij uit dat er niet per definitie afstand moet zijn tussen iemand die langer in het vak zit en iemand die vers in het vak zit. Men moet zich vrij voelen in de les, een gevoel van geborgenheid hebben. Leerlingen moeten wel goed voorbereid zijn uiteraard. Voor een goede les moet je als leerling boven de partituur staan, anders loop je technisch vast. 'Techniek en emotie lopen samen'.

Solo spelen musici altijd uit het hoofd, wat moeten liedbegeleiders doen?

Hierin was Han Louis Meijer zeer stellig! 'Kamermuziek doe ik nooit uit het hoofd.' In duoschap kan altijd iemand een fout maken. Met partituur kun je dit als pianist opvangen, anders niet. Ook ben je meer betrokken in de dialoog. Uit het hoofd spelen draagt in deze niet bij tot beter musisch partnerschap. Richter speelde aan het einde van zijn carrière alles van blad, maar gaf fenomenale optredens. Han Louis voegde hier toe slot aan toe dat hij liever ziet dat mensen met totale overgave van blad spelen, dan dat men zit te twijfelen achter de piano en nadenkt, waar zit ik ook alweer..

